

Hollanda Kraliyeti

KÜLTÜR RAPORU 2020/2021

HOLLANDA BÜYÜKELÇİĞİ ANKARA VE
HOLLANDA BAŞKONSOLOSLUĞU İSTANBUL

İçindekiler

ÖNSÖZ	4
MİSYON & VİZYON	6
ÖNE ÇIKANLAR	12
ArtsMap	14
Gelecekte Tasarım	20
Mikro Destek	25
Through the Window	26
Rotterdam – İstanbul Hattı	30
ÖNE ÇIKAN PROJELER	34
Türkiye’de Hollanda Günlükleri	36
Uluslararası Gümüşlük Müzik Festivali	37
Atta Festivali İzmir - Tavşan Aranıyor	38
Unutulan Yerlere Giden Tiyatro	39
Fringe Festivali	40
Altın Gün	42
Concertgebouw Oda Orkestrası	43
Sınırları Aşmak	44
Zehir	45
İŞ BİRLİKLERİ	46
Hollanda Enstitüsü Türkiye	48
ArtsMap Eğitimci Eğitimi	52
Kültür için Alan	55
CultureCIVIC	56
GENEL BAKIŞ 2022	58
ARKA PLAN	62
Basın ve Kültürel İlişkiler Bölümü	63
2021-2024 Uluslararası Kültür Politikaları	63
2021-2024 Politika Çerçevesi	64
Hollanda’nın Türkiye’deki Öncelikleri	64
Künye	67

Önsöz

Değerli Okuyucu,

Hollanda Büyükelçiliği Türkiye ve Hollanda Başkonsolosluğu İstanbul'un 2020-2021'de gerçekleştirdiği kültürel etkinlikleri aktaran bu kültür raporunu okuduğunuz için teşekkürler. Bu kitapta Kültür ve Kamu Diplomasisi Departmanımızın son iki yıldır süren Covid-19 salgını süresince gerçekleştirdiği çalışmalara ve programlara yer verdik. İşimizin önemli bir parçasını oluşturan kültür diplomasisi, tüm dünyanın muzdarip olduğu bu salgın döneminde daha da elzem hale geldi. Salgın olumsuz etkiler yaratırken, bir yandan da genel anlamda toplumlara, özelden ise kültürel sektörü yeniden yapılanmaya, işleyiş ve çalışma biçimlerini ele almaya itti. Teknolojiye ve hibrit çalışmalara başvurmak her zamankinden daha önemli hale geldi. Tasarım ve yaratıcı düşünce bu sektörün sürdürülebilir değişimi için bir fırsat sunuyor. Yaratıcılık bize yeni yaşama ve iletişim yolları açıyor.

Kültür-sanat alanındaki büyük çaplı olumsuzluklara rağmen, kültür insanları birbirine bağlamaya devam etti ve bir ilham kaynağı oldu. Türkiye ve Hollanda kültür sektörü arasındaki kültürel iş birlikleri de gelişmeye devam etti. Bu sektörün ne kadar dirençli ve yaratıcı olduğunu, bağlantıların gücünü görmek gerçekten çok etkileyici. “Kültür ve Sanat Yoluyla Bağlantılar Kurmak” bizim en mühim amaçlarımızdan biri. Bu hedefe ulaşmak için, Hollanda ve Türkiye'deki kültür ortamını birbirine bağlayan ve bu anlamda türünün tek örneği olan kültürel ekosistem ArtsMap'i hayata geçirdik. Bu çevrimiçi platform sanatçılar arasında bağlantılar kurarken, kapasite geliştirme ve güçlendirme fırsatları da sunuyor.

Bu kitapta aynı zamanda, Hollanda ve Türkiye'deki iş birlikçilerimizle birlikte ortak tasarladığımız ve finansal olarak desteklediğimiz ilham verici projeleri bulacaksınız. Geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi, bu iki yıllık süreçte de kültürel merkezlerin dışındaki lokasyonlarda kapsayıcı ve çeşitli etkinlikler gerçekleştirdik. Türkiye'nin ilk yeşil festivali, Hollanda ve Türkiye'den tasarımcıların katıldığı sanal misafir programı, hibrit film festivalleri bu etkinliklerden sadece birkaçı. Umuyorum ki bu kitap size ilham verir ve biz de hep birlikte Türkiye ve Hollanda arasında yaratıcı, sürdürülebilir ve inovatif bağlantılar kurmaya devam ederiz. Kültür ve Kamu Diplomasisi Departmanımızın gelecekteki iş birlikleri adına sizin yorum ve fikirlerinize her zaman açık olduğunu bilmenizi isterim.

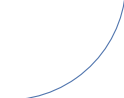
Keyifle okumanız dileğiyle,

Marjanne de Kwaasteniet

Hollanda Büyükelçisi Türkiye

Misyon & Vizyon

Misyon ve Vizyon

Geçtiğimiz iki sene tam olarak geçişlerden ibaretti. Fiziksel etkinliklerden çevrimiçine, hibrit karşılaşmalardan tekrar fiziksel aktivitelere döndük. COVID-19 salgını bizi kültürün rolünü tekrar düşünmeye ve hayal etmeye itti; izleyicisi ya da katılımcısı olduğumuz kültür, evimizde yalnız deneyimlediğimiz bir forma dönüştü. Hollanda kültür ekibi olarak, bağlantı kurmak işimizin ana temasını oluşturuyor, ancak bağlantı kurmak bu süreçte giderek zorlaşan bir şey haline geldi. İlk şoktan sonra ne olacağını bekleyip göremeyeceğimizi, etki yaratmaya devam etmenin yollarını düşünmemiz ve araştırmamız gerektiğini fark ettik. Yalnızca kültür politikalarımıza değil, aynı zamanda başka şekillerde nasıl etki yaratacağımız da önem arz ediyordu.

Yeni Uluslararası Kültür Politikası ile çalışmaya başladığımız için 2021 yılı bizim için de bir geçiş işaret ediyor. 2017 ve 2020 yılları arasında iki ana hedefimiz vardı:

- Hollanda kültür sektörünü güçlendirmek için kültür, değişim ve sürdürülebilir iş birliğinin geliştirilmesine katkıda bulunmak.
- Güvenli, adil ve geleceğe dönük bir dünyaya katkıda bulunmak üzere kültüre daha fazla alan açmak.

Yeni kültür politikamızı, “Bağlantılar Kurmak” ve “Devamlı Bağlantılar” sloganıyla oluşturduğumuz programların üzerine inşa ediyoruz. Bu bağlantılar, Türkiye’deki çalışmalarımızda kilit rol oynamaya devam ediyor. COVID-19 salgını kültür sektörü için büyük bir zorluk olsa da bize güçlü ve sürdürülebilir bağlantıların önemini de göstermiş oldu. Kelimenin tam anlamıyla sürdürülebilirliğin önemi, Türkiye’nin iki hedefle odak ülke olmaya devam ettiği 2021-2024 Uluslararası Kültür Politikası’na da yansıyor. Buna göre:

- Hollanda kültür sektörü; görünürlük, değişim ve uzun vadeli ortaklıklar yoluyla yurtdışında güçlü bir konuma sahip olacak.
- Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’ne ulaşmak için kültür sektörünün ve yaratıcı endüstrilerin gücünü kullanacağız.

Son olarak, David Naves Hollanda’nın İstanbul’daki yeni Kültür Ataşesi olarak atandı.

Sürdürülebilirlik

İlk adımımız, Ankara ve İstanbul gibi merkezi noktaların dışındaki Türkiye'nin kültür sanat ortamını keşfetmek ve haritalamak üzere Kültür ve Sanat Yoluyla Bağlantılar Kurmak'tı. Devamlı Bağlantılar'daki hızlı tanışma turları (speed-dating) ile İstanbul ve Anadolu, Türkiye ve uluslararası partnerler arasında yeni uluslararası iş birlikleri kuruldu. Şimdi hedef kültür ve sanatı çevreleyen kalıcı ve devamlı diyaloglar kurmanın zamanı. Bizim için Türkiye ve Hollanda arasındaki iş birliklerinin sürekliliği ve organik bir şekilde büyümesi oldukça mühim. Bu temaları yansıtan kavram ise döngüsellik: bitmeyen, ama özgün bir şekilde ve aynı zamanda iş modelleri açısından büyüyen bağlantılar. Salgının kültürel sektörü büyük çapta etkilemesiyle gördük ki döngüsellik, sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için büyük ya da küçük fark etmeksizin tüm kültür organizasyonlarının merkezinde olmalı.

Bu kültür yayınıyla, salgına rağmen devam eden ilham verici projeleri paylaşıyor, Türkiye ve Hollanda'dan kültür profesyonellerinin korona sırasında çıkardıkları dersleri hepimizin bir şeyler öğrenmesi ve diyaloglarımızı devam ettirebilmemiz adına burada aktarıyoruz.

Bu yıl proje ortaklarımızın sesini duyurmak bizim için çok önemliydi. Bu sebeple bu yayında, öne çıkardığımız projelerin ve önümüzdeki döneme dair genel bir bakışın yanı sıra, hem Türkiye'den hem de Hollanda'daki sanat ve kültür sektöründen çeşitli kişilerle röportajlar yayınlıyoruz.

Öne Çıkanlar

**Mert
Firat**

**İpek M.
Sur van Dijk**

COVID-19 nedeniyle dünya tersine dönerken yaptığımız çalışmalar da değişti. Bir taraftan bildiğimiz yöntemleri uygulamaya devam ederken, bir taraftan da kültür ve sanata dair soruları birlikte cevaplamak için teknoloji ve tasarımın birlikteliğini keşfetmek bize ilham verdi. Öne çıkan ve gurur duyduğumuz projelerden biri ArtsMap. Bağlantılar kurmak ve bu bağlantıları sürdürülebilir kılmak için dört yıllık çalışmanın sonucu olan projemiz InogarArt gibi harika bir ortak buldu. ArtsMap hakkında her şeyi, Hollanda Başkonsolosluğu Kültür Başmüşaviri İpek Sur van Dijk ve InogarArt kurucu ortağı ve UNDP İyi Niyet Elçisi Mert Fırat anlatıyor.

Öncelikle, ArtsMap hakkında biraz bilgi verir misiniz?

İPEK: ArtsMap, kültür ve sanatın birleştirici gücünü kullanarak sanatçılar, kurumlar, sivil toplum kuruluşları, kamu ve bireyler arasında sürdürülebilir diyaloglar geliştirmeyi amaçlayan, sanat ve kültüre yönelik ilk dijital kültürel haritalama platformu. Bu projede dört hedefimiz var:

- Sanat ve kültür yoluyla bağlantılar kurmak
- Görünürlük ve uygun ortakların buluşabilmesi için güvenli bir platform sağlamak
- Sürdürülebilir ortak üretimler için kapasite geliştirmek
- Sanatçıları maddi anlamda desteklemek. Platformun, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH'ler) temaları altında projelerin başlamasını sağlayan kendi mikro fon programı bulunuyor.

MERT: Sanatçı ağlarının kurulması ve sürdürülebilirliği, sanat ve kültür aktörlerinin tanışması, birlikte projeler üretmeleri ve kültürel bir dolaşımın oluşması için ArtsMap gibi bir çatıya ihtiyaç vardı.

Bu haritalama fikir nasıl ortaya çıktı?

İPEK: ArtsMap, İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) ile daha önce yaptığımız keşif ve haritalama çalışmalarından doğal bir şekilde evrildi. Ülke genelinde bir harita çıkarmaya başlama sebebimiz sahadan öğrenmek, kendimizi tanıtmak ve aynı şekilde kültür-sanat alanındaki yerel aktörleri tanımaktı. Haritalamadan sonra Türkiye'nin 19 şehrinde yaptığımız keşiflerde öğrendiklerimizi paylaşma isteği ve ihtiyacı duyduk, bu nedenle de 'Sanat ve Kültür Yoluyla Bağlantılar Kurmak' adlı konferansı düzenledik. Bu konferans çok gerekiydi; ağımızın hayal edebileceğimizden daha büyük olduğunu gösteren bir başarıydı. Dürüst olmak gerekirse biraz zorlu bir süreçti, çünkü bu bağlantıları nasıl sürdürülebilir kılacağımızı bulmamız gerekiyordu. Türkiye ve Hollanda'yı başlangıç noktası olarak dünya çapında sanat ve kültür alanında döngüsel büyüme ve güç sağlayan organik bir ekosistem geliştirmek için tasarım, inovasyon ve iletişimi kullandık.

Peki bu bahsettikleriniz ArtsMap'e nasıl yansdı?

İPEK: İlk olarak InogarArt'ın hazırladığı İhtiyaç Haritası karşımıza çıktı. Kendileriyle tanıştığımız andan itibaren fark ettik ki aramızda halihazırda bir bağ varmış, dolayısıyla ekip olduğumuz için mutluluk duyuyoruz. Hedeflerimiz ve hayallerimiz mükemmel bir şekilde eşleşti, bu yüzden platformu birlikte tasarlamaya başladık ve proje özelinde profesyonel bir ekip oluşturarak yola koyulduk.

MERT: InogarArt Türkiye'nin ilk sanat girişimcilik merkezi, bir hızlandırma ofisi. Sanat ve kültürün gücüyle bizden sonraki nesiller için geleceği iyileştirmek istiyoruz. InogarArt ile yola

Fotoğraflar: Serhat E. Aksoy / Tünel Collective

çıkartığımızda Türkiye'deki kültür sanat ekosisteminin haritasını çıkarma fikri üzerine çalıştık ve bir gün bu projenin gerçekleşeceğini biliyorduk. Hollanda Kültür Ofisi ile ilk olarak 'Sanat ve Kültür Yoluyla Bağlantı Kurmak' konferansında bir araya geldik ve gezdikleri kentlerde kültürel keşifler yaparak geniş bir ağ oluşturduklarını gördük. Yıllardır aynı hayal üzerinde çalıştığımızı fark ettik ve böylece hemen ArtsMap yolculuğuna başlamış olduk.

InogarArt ile olan ortaklığınızın yanı sıra projede Hollandalı başka ortaklar da mevcut. ArtsMap'teki rollerinden biraz bahseder misiniz?

İPEK: Hollanda'dan iki önemli ortağımız DutchCulture ve Prins Claus Fund. DutchCulture ile birlikte kapasite geliştirme ve uygun ortak bulma çalışmaları (matchmaking) üzerine çalışıyoruz. Prins Claus Fund ise özellikle düzenlediğimiz hızlı tanışma turları (speed-dating) için ortağımız. Bu fon, tıpkı Hollanda Dışişleri Bakanlığı gibi, nihayetinde bir araya getirmeyi amaçladıkları uluslararası bir sanatçı ve organizasyon ağına sahip. ArtsMap ilk olarak Hollanda ve Türkiye 'de başladı, ama amacımız ArtsMap'i dünya çapındaki kültürel aktörler için kullanılabilir hale getirmek. Sanatçıların uğraştığı sorunlar ya da meseleler kulağa yerel gelebilir, ama aslında bu küresel bir soru.

ArtsMap'in Hollanda ve Türkiye'deki kültür ortamı için önemi nedir?

İPEK: ArtsMap, hem Hollanda'nın hem de Türkiye'deki kültür sektörünün ortak ihtiyacından ötürü doğdu. İki ülkeden de "Kiminle çalışabilirim?" sorusunu devamlı duyuyorduk. Tavsiye vermek elbette mümkün ama insanların diyalog kurabilecekleri bir ortak bulmaları çok önemli. Bağlantıların şeffaf ve eşit bir şekilde yapılabileceği bir platform olmadığı için ArtsMap bu boşluğu doldurmuş oldu. Eşleştirme yapmak önemli, ama ArtsMap aynı zamanda görünürlük ve diyalog geliştirmek için de bir platform. Bu olguları yaygınlaştırmak, Hollanda ve Türkiye arasındaki iş birliğini geliştirmek için ArtsMap ortaklıkların kurulabilmesi için kendi fonuna sahip.

MERT: Türkiye'deki kültür-sanat aktörlerine baktığımızda, uluslararası ve dijital platformlara açılmaları, kendilerini uluslararası düzeyde tanıtmaları, farklı konumlarda farklı ortaklarla projeler gerçekleştirmeleri için ArtsMap bir fırsat olarak değerlendirilebilir.

ArtsMap'in geleceğini nasıl hayal ediyorsunuz, bu projeden beklentiniz nedir?

MERT: ArtsMap'in geleceğini tanımlamaya çalışırsam, sürdürülebilir diyaloglarla birlikte üretme, kültür ve sanatın sınır tanımadığını kanıtlama ve yerelden uluslararasına yayılan bir kültür seferberliği yaratma hayalini gerçekleştirmeyi hedeflediğimizi söyleyebilirim.

Gelecekte Tasarım: Tasarım Bienali'nde Sanal Misafir Programı ve Yüzen Bahçe

**Deniz
Ova**

Sanal misafir programı kapsamında, Hollanda'dan ve Türkiye'den beş tasarımcı Hollanda Tasarım Haftası küratörü Jorn Konijn, iç mimar Emre Kuzlu, Studio Ossidiana, medya sanatçısı Refik Anadolu ve diğer bienal katılımcıları ile tanışmak üzere programa davet edildi. İstanbul Tasarım Bienali Direktörü Deniz Ova, misafir programını ve fiziksel deneyimlenebilen Yüzen Bahçe'yi anlatıyor.

Bu program, sanal misafir programıyla ilgili ilk girişimdi, katılımcılara nasıl bir deneyim sundu?

Tasarım Bienali ile gelişmekte olan tasarımcıların yeni pratikleri keşfetmelerini sağlarken, onlara meslektaşları, mentorlar ve diğer deneyimli tasarımcılarla bağlantı kurmaları için fırsat sağlıyoruz. Tasarım, iş birliği, disiplinlerarası konuşmalar, fikir ve bilgi alışverişi ile ilgili. Bir misafir programı, yaratıcı bireyler için gerçek hayatlarına ara verdikleri, düşünüp değerlendirdikleri bir an. Bunu fiziksel dünyada yapamadığımız için dijital dünyada tasarım misafir programı ile yapmaya çalıştık.

Bu programdan çıkan sonuç neydi?

Bu, sanal misafir programı ilk kez denediğimiz bir şeydi. Bienalde de daha fazla dijital program yapmamız için bizi cesaretlendirdi. Şu anda bienalin bir öğrenme laboratuvarına dönüşmesi için çalışıyoruz. Fiziksel öğrenme anlarına dijital katılımcıları nasıl daha fazla dahil edebiliriz diye düşünüyoruz. Çevrimiçi olmanın bir yorgunluğu olduğunu biliyorum, bu yüzden yararlı ve daha sürdürülebilir bir yol nasıl bulunur sorusuna odaklanıyoruz.

Kamuya açık çalışmalardan biri Studio Ossidiana'nın Yüzen Bahçe'siydi, yüzen adadan ve çevresindeki etkinliklerden biraz bahseder misiniz?

Çok zor bir proje olduğunu söylemeliyim. Onlar için buraya gelmeden bir şey hayal etmek, bizim

için de farklı ortaklarla çalışmak ve tüm izinleri almak zordu. Ama bu yüzen bahçeyle ilgili kolektif inat ve coşku, bir yıldan fazla bir süre projeye devam etmemizi sağladı. Sonunda hep birlikte bir hayal ürettik. Şehir hakkında çok şey öğrendik ve birçok yeni insanla bağlantı kurduk.

Korona salgını süresince kültürden öğrendiğiniz ana ders neydi ve neleri devam ettireceksiniz?

Korona olmasaydı belki de Yüzen Bahçe gibi bir proje yapacak kadar cesur olmazdık. Ama salgın ile bunu yapmak için daha fazla gücümüz ve motivasyonumuz vardı, bize umut verdi. ‘Keşke bunu iptal edebilseniz’ dediğimiz günler oldu. Ama yine de bahçeyi gördükten ve yüzdürdükten sonra salgın zamanında seyircilerimizle birlikte böyle bir projeyi deneyimlemek en büyük mutluluğumuz diye düşünüyorum.

Bu bir başarı mıydı? Etkisi farklı mıydı?

Ekibimizle birlikte, insanları buluşturan ve dünyayı yeniden düşündürmeye iten tasarım bienali denen bu çılgın şeyi yapıyoruz. Tüm konular çevre, dünya denen bu gezegende olmak, nasıl bağlantı kurduğumuz ve nasıl empati yarattığımızla alakalı. Söylediğimiz gibi, insanları geleceğe olumlu bakmak adına bir araya getiren bu platformun yeniden bağlantı kurmamızdaki etkisi, ister çevrimiçi ister fiziksel olsun, aramızda böyle etkinlikler bırakmak en önemli şey.

Hollanda tasarımını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Hollandalı tasarımcıların, düşünürlerin veya okulların tasarımı bir düşünme aracı olarak kullanmaları; birlikte yaşamak ve şehri yeniden düşünmek gibi kavramlar söz konusu olduğunda fazlasıyla farkındalık ve birçok yeni bakış açısı getiriyor.

Hollandalı tasarımcılarla uzun bir çalışma geçmişiniz var, bunun ne gibi faydaları var?

İlk tasarım bienalinden bugüne kadar Hollanda okulları, Hollanda kurumları ve Hollandalı tasarımcılarla olan güçlü bağlarımız bize bienali de yaratma fırsatı verdi. Kurduğumuz güven ilişkisi çok önemliydi. Bu uzun soluklu ilişkileri yaratıcılara ve bize verdiği desteklerle konsolosluk ve Hollanda fonları sağlamış oldu. Bu, gelecekte de sürdürmemiz gereken önemli bir şey.

Mikro Destek: Küçük Projeler, Büyük Etkiler

Devam eden salgının kültür sektörü üzerinde büyük etkisi var. Birçok kültürel kuruluş ve sanatçı, bizlere ilham veren çevrimiçi girişimler ve alternatif fiziki projeler üzerinde çalışmaya devam ediyor. Bu yeni girişimlerin bazılarını daha fazla destekleyebilmek ve projelerin gerçekleştirilmesine yardımcı olmak için Kültürel Mikro Destek programını oluşturduk. Through the Window ve Rotterdam-İstanbul Hattı mikro destek olarak başlayan ve daha sonra büyümeye devam eden projelerden yalnızca ikisi.

Through the Window

**Simon(e)
van Saarloos**

**Ömer
Tevfik Erten**

Through the Window, Türkiye ve Hollanda'dan queer sanatçıları çevrimiçi sergi, konuşma ve partilerde bir araya getirmeyi hedefleyen çevrimiçi bir proje. Küratör Simon(e) van Saarloos ve  mer Tefik Erten projedeki deneyimlerini paylaştı.

Through the Window projesiyle neyi hedefliyorsunuz?

ÖMER: Queer sanatçılar ve gece hayatında çalışan kişiler COVID-19 salgınından en çok etkilenen gruplar arasında. Sahnelerimiz ve alanlarımız kapandı, işsiz kaldık. Through The Window fikri de tam bu sebeple dayanışma ve iş birliklerinin kurulduğu bir ağ geliştirmek üzere yola çıktı.

Çevrimiçi sergilerin yanında Queer aktivizmi gibi konularda konuşmalar düzenliyorsunuz. Bu etkinliklerden neler çıkarsadınız?

SIMON(E): Through The Window konuşmalarımızın sunucusu ve moderatörü olarak, projemizin farklı bakış açılarına ve politik mücadelelere yer açabilmesinden çok etkilendim. Konuşmacılarımızın diyalog kurmakla gerçekten ilgilenmeleri ve sohbete katılmaları çok özeldi.

Beyazların istatistiksel olarak azınlık olduğu çoğulcu bir dünyada yaşıyor olsak da, beyazlığın aşırı temsiliyle karşı karşıyayız. Through the Window ile özellikle bu tahakkümden kurtulduğumuz için gurur duyuyorum.

Projenin ana etkisi nedir?

ÖMER: Diğer destek mekanizmalarına kısıtlı erişimleri olan LGBTI+'lar olarak salgın süresince özellikle ekonomik anlamda çok zor durumlar yaşadık. Alkışlanmak, takdir edilmek ve desteklenmek yaratan ve yarattıkça paylaşımlar için hayati önem taşıyor. Through the Window bir kez daha Queer sanatçılar yalnız olmadığını ve birbirimizle dayanışma alanları yaratabileceğimizi gösterdi.

Through the Window bir mikro destek projesi olarak başladı ve halihazırda tamamlanan ikinci edisyonuyla da devam etti. Bu büyümeden bahsedebilir misiniz?

SIMON(E): Sergideki işlerin etkileşiminin bu denli derin olması beni çok mutlu etti. Hollanda Büyükelçiliği tarafından sağlanan ilk desteğin ardından projenin ölçeğindeki gelişme katılımın artmasına da olanak tanıdı. İkinci edisyonda ise sanatçılar daha fazla mekân, zaman ve malzeme desteği alarak işlerini daha özel bir şekilde ifade etme olanağı buldu.

Bu edisyonlar ardından sanatçılar arasında devam projeleri ya da iş birlikleri oldu mu?

SIMON(E): Projeye katılan sanatçıların kendileri çoktan bir topluluğun parçası olarak tanımladığını ve 'Through the Window' sanatçıları olarak tanıttığını duydum. Hollanda'daki sanatçılar birbirlerini daha iyi tanımak üzere kendi aralarında çevrimiçi ve fiziksel toplantılar düzenlemeyi düşünüyorlar. Performanslar bağlamında çoktan bazı iş birlikleri başladı bile. Through the Window sanatçılarının Türkiye ve Hollanda arasında kesinlikle bir topluluk oluşturduğunu söyleyebilirim. Birbirlerini yalnızca çevrimiçi mecralarda değil gerçek hayatta da destekliyorlar. Aynı zamanda bir değiş tokuş ağının da geliştirildiğini gördük. Proje topluluğu umduğumuzdan da büyük bir etkileşim alanını kapsıyor.

Rotterdam - İstanbul Hattı

**Meral
Polat**

**Aysel
Yıldırım**

Oyuncu, şarkıcı ve tiyatrocü Meral Polat ile BGST Tiyatro'nun yönetmeni Aysel Yıldırım, Türkiye ve Hollanda'da Anadolu kökenli kadınların salgın günlerini deneyimleme farklılıklarını ve bir kadın olarak evde sıkışıp kalmanın ne demek olduğunu monologlar aracılığıyla Rotterdam-İstanbul Hattı'nda konuşuyor.

Birbirinizle nasıl iletişime geçtiniz?

AYSEL: Hollanda Konsolosluğu, izleyicilerimizle artık buluşamadığımız karantina günlerinde bu projeyi gerçekleştirmemizin yolunu açtı. Halihazırda, 7 kadından 19 karantina hikayesi ile her gün bir vakaya baktığımız COVID 19 adlı bir projemiz vardı. Meral ile tanıştığımızda internette buluşup neler yaşadığımızı, nasıl hayatta kaldığımızı ve nasıl sanat yaptığımız konusunda uzun sohbetler ettik, böylece Hollanda ile Türkiye arasında bir köprü kurduk.

MERAL: BGST Tiyatrosu ile konsolosluk aracılığıyla tanıştım. Çalışmalarında, 'içinde yaşadığı topluma bağlı kadınlar ve kadınlık' gibi yinelenen bir tema var. Gidecek hiçbir yeri olmayan aile içi şiddet mağdurlarının durumu benim için büyük önem taşıyor, çünkü duvarların arkasında neler olup bittiğini, kadınların nelerle uğraşması gerektiğini gün ışığına çıkarmak istiyorum. Bu sebeple projeye hemen katılmak istedim.

Bu hikâye, Rotterdam'daki Türkiye kökenli bir kadın ile İstanbul'dan bir kadın hakkında.

AYSEL: Benim rolüm, geride kalan genç bir kadın olan Miss Rotterdam'dı. Erkek arkadaşından ayrılmış, yalnız kalmış, sevgilisi gitmiş, artık bakire değil ve bu yüzden insanların hakkında dedikodu yaptığı bir kadın. Türkiye'de ne yazık ki yaygın bir durum olabilir ama Hollanda'da geride kalan kadınların hikayeleri de var. İnsanlar batıda bir kadının aynı şeyi yaşadığını gördüklerinde daha az yalnız hissedebilir.

MERAL: Hem Miss Rotterdam hem de Miss İstanbul onları özgür bırakmayan sorunlarla uğraşmak zorunda. İsteğim, Anadolu kökenli ve birbirini destekleyen kadınlardan oluşan bir ağ oluşturmak. Çünkü birbirimizin acısını anlamak, görülmek ve duyulmak çok değerli. Özellikle duyduğunuz acı kendi kocanızla, ailenizle veya kültürünüzle ilgiliyse.

Projeden öğrendiğiniz başlıca şey neydi?

MERAL: Türkiye'den sanatçılarla çalışmak, onlardan öğrenmek, kendilerini nasıl geliştirdiklerini görmek ve farklı durumlarla başa çıkmak benim için çok değerliydi. Farklı ortamlarda yaşadığımızdan birbirimize ilham verebiliriz diye düşündüm. İlk defa Türkçe müzik yaptım, Aysel bazı kelimeleri öğrenmeme yardımcı oldu ve ben de onun için Hollandaca kelimeler kaydettim. Bu proje bana Türkiye'de çok güzel yapımlar yapan harika bir kadın grubu olduğunu da göstermiş oldu.

3 EYLÜL PERŞEMBE

20:00 OYUN

20:20 CANLI SOHBET

KATILIMCILAR:

Sevilay Saral (Yazar)

Aysel Yıldırım (Oyuncu / İstanbul)

Meral Polat (Oyuncu / Amsterdam)

İpek Sür Van Dijk

(Hollanda Dışişleri Bakanlığı Türkiye
Kültür Başmüşaviri)

Ülker Uncu

(Moderatör / Bgst Organizasyon
Direktörü)

ROTTERDAM İSTANBUL HATTI

INDOORS OUT

Öne Çıkan Projeler

Türkiye’de Hollanda Günlükleri

Hollanda Günlükleri sergisi Tunceli’den Ankara’ya, Afyonkarahisar’dan Nevşehir’e ve İstanbul’a tüm Türkiye’yi gezdi. Sergide, Hollandalı çağdaş sanatçılar Arjen Zwart, Jeroen Paalvast ve Koenraad Marinus van Lier, Türkiye’de yabancı olarak yaşama ve çalışma durumlarını aktardı. Disiplinlerarası sergi, tümü zaman ve mekân kavramlarını yansıtan çizimler, fotoğraflar ve heykellerden oluştu. Hem tema hem de içerik olarak özgün bir yaklaşıma sahip olan Hollanda Günlükleri; felsefe, sosyoloji ve psikoloji arasında bağlantılar kurarken, Türkiye bağlamında Hollandalı bir bakış açısına da sahip.

Güler Sanat’ın organize ettiği etkinliğin küratörlüğünü Kemal Orta üstlendiği sergide, salgına rağmen sanatçılar ve küratörün bulunduğu ve deneyimlerini izleyicilerle paylaştığı sanatçı söyleşileri düzenlendi. İzleyiciler arasında öğrenciler, akademisyenler ve sanata ilgi duyan çok çeşitli bir kitle bulunurken, Kapadokya’ya ayağında etkinlik farklı şehirlerden gelenleri de ağırladı.

Sergi, yeni ve özgün bir sanat projesi olarak izleyicilerinin entelektüel gelişimine katkıda bulunuyor.

Uluslararası Gümüşlük Müzik Festivali

Türkiye'nin güneş enerjisiyle çalışan ilk festivali olan Uluslararası Gümüşlük Müzik Festivali, bu yıl da "Gümüşlük'ün Yeşil Hayatı" temasıyla izleyiciyle buluştu. Sürdürülebilirlik odaklı film gösterimleri, atölye çalışmaları, sergiler, tiyatro prodüksiyonları ve konserler Bodrum'un sahil köyünde, kumsala yakın bir konumda düzenlendi.

Aralarında Hollandalı disiplinlerarası sanatçı Nil İlkbaşaran ve Maria Sezer'in de bulunduğu "Arı Aşkına" kolektifi, küçük çocuklar için sürdürülebilirlik ve ekoloji konusunda farkındalık yaratan bir atölye çalışması düzenledi. Salgın sürecinde okulların bir yıldan fazla süredir kapalı olması, kültür ve sanatı alternatif bir eğitim ve ilham yöntemi olarak gündeme getirdi. Bu atölyede çocuklar, insan ve doğa arasındaki ilişkiyi eğlenceli bir şekilde öğrendiler.

Hollandalı 'Movies that Matter' organizasyonu ile iş birliğinde, güneş enerjili sinemada haftalık farklı film temalarında gösterimler yapıldı. Gümüşlük aynı zamanda açılış gecesinde 'Harekete geçiren sesler' ifadesini kullanarak caz, folklor ve dünya müziğini doğaçlama ile birleştiren (North Sea String Quartet) Kuzey Denizi Yaylı Çalgılar Dörtlüsü'nün ezgilerini dinleme şansı buldu. Hollandalı müzisyenler Trio Reijseger Fraanje Sylla ve Meral Polat Trio da festivalde yer alan diğer sanatçılardı.

Atta Festivali İzmir Tavşan Aranıyor

“Tavşan Aranıyor” oyununda üç polis dedektifi hapishaneden kaçan yaramaz bir tavşanı arıyor, fakat tavşanlar oyunu kuralına göre oynamıyor ve şehirde her şey yavaş yavaş tavşana dönüşüyor. Şimdiden Türkiye’nin dört bir yanında 7.000’den fazla izleyiciyle buluşan oyunun yönetmeni René Geerlings, yakın zamanda Atta Festivali sırasında Türkiye’den oyuncularla iş birliği yapmak üzere Türkiye’deydi.

Atta Festivali; bebekler, çocuklar ve gençler için Türkiye’nin tek uluslararası sanat festivali. Bu iş birliği, Türkiye’deki oyuncuların çocuk tiyatrosunda uzmanlaşmış Hollandalı büyük ve deneyimli bir tiyatro yönetmeniyle çalışmasına olanak sağladı, normal çalışma ortamlarının dışında çalışan Hollandalı meslektaşlarına farklı bir bakış açısı kazandırdı.

“Hollandalı çocuklar için sahne sanatları her zaman yenilikçidir ve oldukça estetik yaklaşımlarıyla çocukları ciddiye alır. Maas Theatre and Dance ve BonteHond ile çalışmak bize ilham verdi diyebilirim. Organizasyonumuz ve icracılarımız bu değişim sayesinde çok şey öğrendi, geliştirdi ve biz de bilgimizi Hollandalı sanatçılar ve şirketlerle paylaşabildik.”

-Hakan Silahsızoğlu

Unutulan Yerlere Giden Tiyatro

Hollanda Çocuk Edebiyatının dünyaca tanınan yazarlarından Rindert Kromhout'un "Bir Kocaman Eşşek" adıyla Türkçeye çevrilen masal kitabı Hollanda Büyükelçiliği'nin katkılarıyla Sivas Sanat Konağı Sanat Evi tarafından çocuk tiyatrosuna çevrilerek Türkiye'nin birçok şehir, ilçe ve köylerinde henüz çocuk tiyatrosu izlememiş çocuklarla buluştu. Binlerce kilometre yol kat ederek 8 il, 11 ilçe ve 14 köyde yaklaşık 20.000 çocuğa ulaşan oyun, küçük bir

eşşğin hikayesini anlatıyor. Artık büyüdüğüne ve birçok şeyi kendi başına yapabileceğine inanan, bunu da göstermek için can atan, afacan bir eşşğin hikayesi. Bir an evvel büyümek isteyen çocuklara dair harika bir serüven. "Bir Kocaman Eşşek" Müzikal Çocuk Oyunu hiç yorulmadan Türkiye yollarında turneye devam ediyor.

Fringe Festivali

40 Pan~//Catwalk, Hollandalı Zwermers kumpanyasının yalnızca izlemesi keyifli olan bir performansı değil, aynı zamanda insanın gördüğü her şeyi etiketlemesine yönelik eğilimine meydan okumayı ve bu dürtüyle oynamayı amaçlayan bir gösteri de. Performansta, canlı keman müziği eşliğinde oyuncular sürekli kıyafetlerini değiştiriyor ve böylece kıyafetimiz, yani ikinci derimizin bize bir insan hakkında neler anlattığını yeniden düşündürüyor. Kıyafetlerin ve kimliğin nasıl yakından bağlantılı olduğunu gösteren Zwermers, renkli ve çok

yönlü insanı methediyor.

İstanbul Fringe Festivali kapsamında Müze Gazhane’de sahne alan Zwermers, aynı zamanda Kadıköy’deki Mehmet Ayvalıtaz Parkı’nda da beklenmedik yerlerde kapsayıcılığı ve erişilebilirliği desteklemek için bir pop-up performans sergiledi. Son performans, Bilgi Üniversitesi Gösteri Sanatları Bölümü’nün yirmi öğrencisi ile Performistanbul’un ortak çalışması olarak Hollanda Konsolosluğu’ndaki davetli misafirler ve çevrimiçi izleyiciler için özel bir gösteri olarak tasarlandı.

“İstanbul Fringe Festivali olarak bu etkinliği ilk kez kamusal alana taşıyarak olağan kültür-sanat takipçilerinin ötesinde farklı insanlara ulaştık. Zwermers ekibinin çok yalın bir fikirle kurguladığı gösterisi Mehmet Ayvalıtış Parkı’ndan o an geçmekte olan herkesi bir araya getirdi.”
-Zeynep Uygur

“Fringe Festivali kapsamındaki Zwermers’in performansı, sanatçıların çalışmalarını uluslararası alanda geniş bir disiplin yelpazesinde sergilemeye teşvik etmenin yanı sıra, Türkiye ile aramızdaki sürdürülebilir diyalogun da ilk adımı oldu.”
-Inez Wolters

Altın Gün

Hem Hollanda'dan hem de Türkiye'den çok sayıda hayranı olan Altın Gün, geleneksel Anadolu ve Türk halk müziğini iki kez İstanbul'a taşıdı. Grammy ödüllü grup, 28. İstanbul Caz Festivali kapsamında iki gece üst üste Vadistanbul'da sahne aldı.

Altın Gün'ün hikayesi, Jasper Verhulst'un İstanbul'a yaptığı bir gezi sırasında yetmişlerin Anadolu Rock'ı ile tanışmasıyla başlıyor. Verhulst Hollanda'ya döndüğünde, en yakın arkadaşları ve sosyal medyadan tanıştığı mü-

zisyenlerle Altın Gün'ü kuruyor. Grup, akılda kalıcı ve hareketli pop müzik yapmak için geçmişin ve bugünün ezgilerini harmanlayarak büyük bir üne kavuştu. Müziğin insanları, sesleri ve hatta birbirine pek de yakın olmayan kültürleri nasıl bir araya getirdiğini görmek adına da Altın Gün gerçekten teşvik edici bir örnek. Uzun bir süre çevrimiçi konserler veren Altın Gün çalmaya başlar başlamaz, seyirciler yerinde duramadı ve Hollandalı-Türk grup herkesi dansa kaldırdı.

“Altın Gün'ün iki gösterisine de ev sahipliği yapan mekana bayıldık. Müthiş bir kalabalık, muazzam bir sahne. Ayrıca, İstanbul Caz Festivali ve Hollanda Konsololuğu ile yaptığımız ortaklık için minnettarız. Yakında geri döneceğiz.”

- Altın Gün

Concertgebouw Oda Orkestrası

**Hollanda Concertgebouw
Oda Orkestrası &
Nil Kocamangil**

18 Ekim Pazartesi
Konser: 20.00
Kapı Açılışı: 19.40
Bilkent Konser Salonu
Bilkent Üniversitesi, Müzik ve
Sahne Sanatları Fakültesi
Etkinlik ücretsizdir.

PROGRAM
Egler - Yaylı Çalgılar İçin Serenat, Op. 49
Schumann - Viyolonsel Konçertosu, Op. 109
Dikson - Rodionso (Dünya Prömiyeri)
Çaykovski - Yaylı Çalgılar İçin Serenat, Op. 48
Eğilimler: 1990 Hollanda Müzikleri
Concertgebouw CCO ve Nil Kocamangil
Bilkent Konser Salonu

Yöneten: Michael Whitehouse / Solist: Nil Kocamangil
Kamelya girişimci MFB Berlin ve Nil Kocamangil
Kamelya girişimci MFB Berlin ve Nil Kocamangil
Etkinlik kamelya için rezervasyon
numarası: 210 207 42 00
RESERVASYON NUMARASI: 210 207 42 00

Mansur
KONSER VE
SALONUN SAĞLAMLIĞI
LOCKSBIDGE

Ekim ayında Ankara'daki Bilkent Konser Salonu, çello virtüözü Nil Kocamangil ile Concertgebouw Oda Orkestrası'nı (CCO) izlemek için klasik müzik tutkunlarıyla doldu. Bu orkestra, dünyanın en prestijli orkestralarından müzisyenler ve Amsterdam Kraliyet Concertgebouw Orkestrası üyelerinden oluşuyor. Kuşağının önde gelen çellistlerinden biri olan Nil Kocamangil güçlü ve yoğun virtüözlüğü ile herkese dokunuyor. Bu tur ayrıca, Concertgebouw Oda Orkestrası'nın Türkiye'den bir solistle ilk turnesi olması nedeniyle de ayrı bir önem

taşıyor. Konser aynı zamanda İstanbul Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda da muhteşem bir performansla büyük bir başarı elde etti.

Sınırları Aşmak

“Sınırları Aşmak”, sekiz küratör tarafından seçilen 12 sanatçıyı, çalışmalarını dört farklı ülkedeki altı sanat mekânında sergilemek üzere bir araya getiriyor. Bu proje, sürdürülebilirliğin büyük bir gereklilik olduğu böylesi zamanlarda, farklı ülkelerden sanatçılar arasında bağlantılar kurmak ve profesyonel ağlarını genişletmeleri adına bir çözüm sunmayı amaçlıyor; sanatçılara çalışmalarını çeşitli ülkelerde sergileme ve kendilerini farklı kültürlerle tanıtmaya fırsatı vererek, sanat dünyası için daha adil ve sürdürülebilir bir model öneriyor.

44

“Seyahat” temalı serginin küratörlüğünü Ezgi Bakçay ve Karşı Sanat ekibi üstleniyor. Tema, seyahat şeklimizin anılarımıza ve kimlik duy-

gumuza nasıl etki ve tesir ettiğini, salgının seyahat şeklimizi nasıl değiştirdiğine odaklanıyor. Farklı ülkelerden sanatçılar arasında bağlantılar kuran, diyalog geliştiren ve fikir alışverişine yer veren bu ortak tema ile sergi, sanatçıların aynı konu hakkındaki farklı yaklaşımlarına ve düşüncelerine ışık tutuyor.

“Seyahat” ana teması üzerine farklı bakış açıları sunan 12 uluslararası sanatçıya ait eserlerin yer verildiği sergiye Hollanda’dan Willem de Haan, Suzie van Staavereen ve Jan Dirk Adams ve Anne Büsser’in eserleri sergileniyor, Anne Büsser ayrıca sergi açılışına katılım sağlıyor.

Zehir

İki eski sevgili, oğullarının mezarının çevresinde zehir bulunması sonucu yeniden defin işlemleri için çocuklarının ölümünden on yıl sonra tekrar buluşurlar. “Zehir” bu durumla başa çıkmaya çalışırken, oyundaki diyaloglar yas, bağışlama ve böyle bir trajediden sonra yeni bir başlangıç yapmanın mümkün olup olmadığı sorusuna değiniyor. Tüm dünyada büyük bir başarı elde eden ve hem ulusal hem de uluslararası alanda tanınmış bir yazar ve oyuncu olan Hollandalı Lot Vekemans tarafından yazılan oyun, Türkiye’deki performansı

için Amsterdam Rast Tiyatrosu’ndan Şaban Ol ve İstanbul Şehir Tiyatrosu ile birlikte çalışıyor. Müze Gazhane sahnesinde devam edecek “Zehir” oyununda Sevinç Erbulak, Eraslan Sağlam, Aslıhan Kandemir ve Ahmet Saraçoğlu sahne alacak. Bu oyun, Ol’un Amsterdam Rast Tiyatro ile Türkiye’deki tiyatro dünyası arasında teşvik etmek istediği alışverişin bir örneği.

İş Birlikleri

Türkiye'deki Hollanda Enstitüsü ile İş Birliği

**Fokke
Gerristen**

Hollanda Enstitüsü Türkiye, birkaç yıldır yakın ortaklarımızdan biri. Direktör Fokke Gerristen bize yeni Kentsel Miras Laboratuvarı hakkında konsoloslukla iş birliğinin yıllar içinde nasıl geliştiğini anlatıyor.

Hollanda Enstitüsü Türkiye ile Hollanda Başkonsolosluğu arasındaki iş birliğinden biraz bahseder misiniz?

2018'den beri birlikte çalışıyoruz. Önceleri, konsolosluğun da ilginç bulacağını düşündüğümüz temalar etrafında ayrı etkinlikler düzenliyorduk. Ama artan bir ivmeyle birlikte daha da yakın çalışmaya başladık. Şimdi her yıl konsolosluğun kültür departmanı ile bir araya gelip bir tema belirliyoruz ve bu tema etrafında neler yapabileceğimizi birlikte kararlaştırıyoruz. Konsolosluğun kültürel alanda ve belediyelerle güçlü bir bağı var ve bizim akademik bağlantılarımızla birlikte gerçekten birbirimizi tamamladığımızı söyleyebilirim.

Salgın çalışmalarınızı nasıl etkiledi?

Dürüst olmak gerekirse, 2020 için yaptığımız planların çoğuna kaldığımız yerden devam ediyoruz. 2020'nin sonlarına doğru bir şehrin sokaklarında yürümenin marjinal kabul edilen ya da azınlık toplulukları için mekanların tarihini ve anlamını keşfetmenizi sağlayan Hafıza Yürüyüşleri için bir dizi çevrim içi toplantı düzenledik. Çevrimiçi formatta Hollanda ve Türkiye'den katılımcıları bir araya getirmek kolaydı, ama elbette birlikte gerçek bir hafıza yürüyüşü yapsaydık daha iyi olurdu. Yine de bu seriyi organize etmek yeni fikirlere, planlara ve projelere yol açtı, bu toplantılar aracılığıyla kurduğumuz temaslar şimdiden Sürdürülebilir Şehirler için Endüstriyel Miras programımız için oldukça yararlı oldu.

Sürdürülebilir Şehirler için Endüstriyel Miras programının amacı nedir?

Bu program, endüstriyel miras alanlarının yaşanabilir ve sürdürülebilir bir şehre katkıda bulunacak şekilde yeniden kullanılmasındaki avantajlara ve zorluklara odaklanıyor. Her cuma günü Hollanda ve Türkiye’den öğrenciler bir araya gelerek Unkapanı’ndaki eski bir un değirmeni için dönüşüm planı üzerinde çalışıyorlar. Ayrıca, Hollanda vaka çalışmalarına da bakıyoruz. Tüm tarafları içeren ve birlikte çalışma yöntemleri hakkında en iyi uygulamaları paylaşabilecek Hollanda’dan konuşmacıları davet ediyoruz; sadece bir mimar ve binanın sahibi değil, aynı zamanda komşular, mahalle kuruluşları, gelecekteki kullanıcılar, tasarımcılar, sanatçılar ve yerel yetkililer de programa dahil.

Bu iş birliği gelecekte nasıl devam edecek?

Bir sonraki adım, hayata dair çözümler üzerinde çalıştığımız bir ortak laboratuvar. Ortak tasarım (co-design) yöntemini kullanarak, farklı paydaşları tekrar kullanım olanaklarını keşfetmeye davet etmek istiyoruz. İstanbul’da belediyenin halka açmak istediği birçok alan var. Konsoloslukla birlikte kuracağımız bu ortak laboratuvarda, Hollanda’dan örnekler üzerinden ve Sürdürülebilir Şehirler için Endüstriyel Miras programımızdan edindiğimiz bilgilerle gelecekteki kullanım olanaklarını araştırmak istiyoruz.

ArtsMap: Eğitmen Eğitimi

Tasarım odaklı düşünme, Hollanda'nın problem çözmeye kullandığı bir yöntem. 2018'den beri Hollanda Büyükelçiliği ve Başkonsolosluğu, bilgi alışverişı ve kapasite geliştirme için bir platform oluşturmak adına ortak tasarım oturumları düzenliyor. ArtsMap projesi kapsamında bu yöntem 'Eğitmen Eğitimi' programlarında gerçekleştiriliyor.

Eğitmen Eğitimi dahilinde "Sahneyi Sürdür!" etkinliği, İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında 26, 27 ve 28 Ekim tarihlerinde DasDas Gösteri Sanatları Merkezi'nde gerçekleşti. Hem Hollanda'dan hem de Türkiye'den sahne sanatları ve döngüsel ekonomi alanında çalışan 25 profesyonel programa katıldı, döngüsel ekonomi odaklı sahne sanatları sektörüne dair sürdürülebilir stratejiler oluşturmak adına bir araya geldi. Etkinliğin son günü, Hollanda ve Türkiye'den sahne sanatları profesyonelleri arasında yeni bağlantılar ve iş birlikleri geliştirmek için hibrit formatta hızlı tanışma turları (speed-dating) etkinliğine ev sahipliği yaptı.

“Haydi Sürdürülebilir Kültür Oynayalım”, ArtsMap’in Eğitimci Eğitimi etkinlikleri serisinin ilkiydi. 7-8 Ekim 2021 tarihlerinde Kayseri Abdullah Gül Üniversitesi’nde gerçekleşen etkinlik, Abdullah Gül Üniversitesi, InogarArt, DutchCulture ve Prince Claus Fund ortaklığında oyun endüstrisinden Hollanda ve Türkiye’den profesyonelleri bir araya getirdi. Hollandalı eğitimcilerden biri de tasarım düşünürü ve oyun geliştiricisi Yuen Yen Tsai idi.

Kayseri’de düzenlenen Eğitimci Eğitimi etkinliğinde neler üzerinde çalıştınız?

Birlikte ele almaya çalıştığımız sorular, ArtsMap’in nasıl bağlantılar kurabileceği ve diyalogları en iyi şekilde nasıl sürdürebileceği ile ilgiliydi. Diyelim ki; biri Güney Afrika’da diğeri Türkiye’de iki sanatçınız var, onları en iyi şekilde nasıl eşleştirirsiniz ve aynı zamanda sürpriz bağlantılara nasıl yer açarsınız? Oyuncu bir bakış açısı böyle sorular için gerçekten önemli. Bir noktada herkesin biraz gevşeyip, formalitelerden kurtulması gerekiyor. Sonra birbirinizden öğrendiğiniz bir sürece zaten başlayabiliyorsunuz.

Üzerinde çalıştığımız ve oynadığımız fikir neydi?

Bir puan sistemi bulduk. ArtsMap üyesi olarak kaydolduğunuzda sağladığımız adınız, işiniz ve çalışmalarınız gibi temel bilgilere ek olarak, bu listeye standart olmayan, komik veya çılgın bir şey eklemeyi önerdik. Eklediğiniz bu bilgi için puan alıyorsunuz ve bu puana dayanarak başka biriyle eşleştiriliyorsunuz. Bu çok basit bir fikir gibi görünebilir ama en iyi yanı arkasında çok fazla sıkı çalışma ve biraz dansın olması.

Bu etkinlikten ne öğrendiniz?

Ekiple birlikte neler başardığımızı görmek beni çok etkiledi. Benim için bu aynı zamanda bir öğrenme fırsatıydı. Türkiye'ye bir uzman olarak gelip, sadece onlara öğretmek ve kendime bir şey katmamak garip olurdu. Bunun tamamen yanlış bir tutum olduğu kanısındayım; sadece bir şeyler getirmek için orada olduğunuzu düşünmeyin, önemli olan bilgi ve deneyim alışverişi.

Bu etkinlik gezisi sırasında dikkatinizi en çok çeken şey neydi?

Benim için de çok önemli olan, resmi programdan sonra da gezimizin devam etmesiydi. Ev sahiplerimizin evinde misafir olarak ağırlandık. Öğrenme deneyimi adına insanlarla bu kadar yakın olmak ve öğrendiklerimizi bu ortamda paylaşabilmek çok özeldi. En çok dikkatimi çeken ev sahiplerimizin ve moderatörlerimiz Burak Asıliskender ile Ellis Bartholomeus bizi çok iyi karşılamasıydı.

Fotoğraflar: Serhat E. Aksoy / Tunel Collective

Kültür için Alan

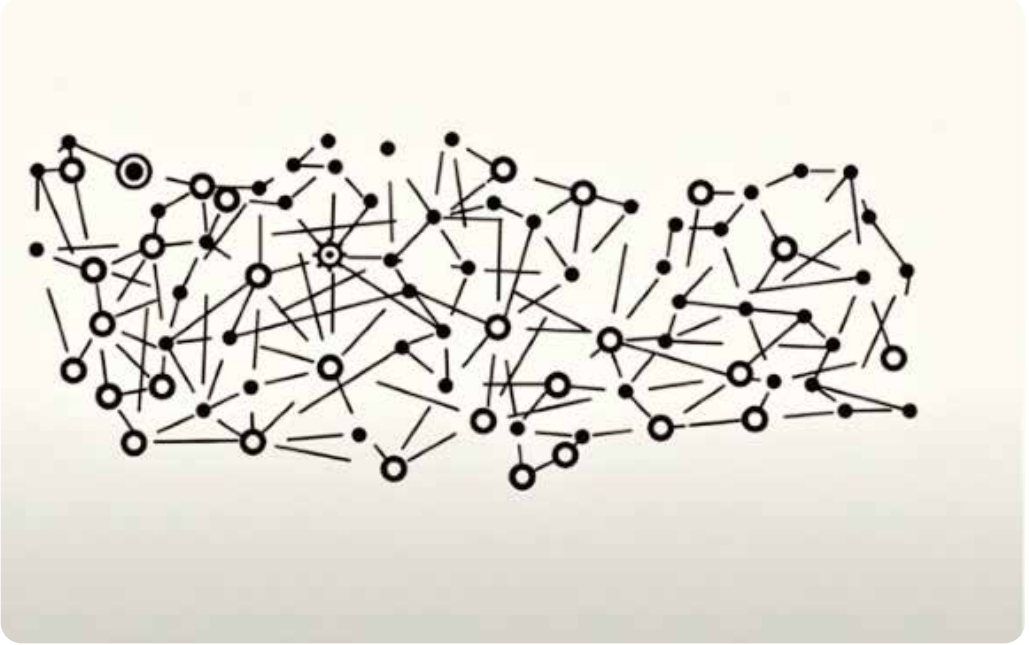
Fotoğraf: Mehmet Kaçmaz

Kültür için Alan projesi, görsel sanatlar ve gösteri sanatları alanındaki kültürel projelere olanak ve kaynak sağlamanın yanı sıra, yerel kurumlar ve sanat alanında üretim yapan profesyonellere farklı eğitim ve gelişim olanakları sunuyor. Kültür için Alan, Türkiye ve Avrupa'daki kültür dünyasından partnerlerle ortak çalışmalar yürüterek, proje bölgelerinde kapsamlı programlar geliştirip organize ediyor.

Avrupa ile Türkiye arasındaki yaratıcı diyalog çoğu zaman İstanbul ve Ankara gibi büyük

kentlere odaklanırken; kültürel faaliyetlerin bu kentler dışında da teşvik edilmesini hedefleyen Kültür için Alan, İzmir, Diyarbakır, Gaziantep ve bu kentlerin komşu şehirlerindeki sanatçılar ve kültür aktörlerinin yanı sıra, sivil toplum kuruluşlarıyla da işbirliği yapıyor. Bu kültürel buluşmalar ve paylaşımlar, farklı sosyal çevrelerden gelen insanlar arasındaki diyalogu, toplumsal gerilimlerin yaşandığı dönemlerde de mümkün kılıyor.

CultureCIVIC

56 Türkiye'de kültür-sanat alanındaki STK'ları, sanatçıları, girişimleri ve aktivistleri desteklemeyi amaçlayan CultureCIVIC, 30 Haziran 2021'de başladı. Alman Kültür Merkezi (Goethe-Institut) İstanbul, Anadolu Kültür, İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV), Fransız Kültür Merkezi ve Danimarka Kültür Enstitüsü Türkiye ve Hollanda Büyükelçiliği Türkiye ile iş birliğinde yürütülen CultureCIVIC, kültür-sanat alanında sivil toplum katılımını teşvik etmeyi amaçlayan bir Avrupa Birliği projesi. CultureCIVIC, kültürel diyalog, kamusal

dahiliyet, hoşgörü, ifade özgürlüğü, ayrımcı olmayan, sosyal olarak uyumu, kişisel özgürlükleri ve demokratik süreçleri teşvik eden projeleri ve bireyleri destekliyor. Türkiye'nin öne çıkan kültürel noktalarının ötesine geçmeyi hedefleyen program, tüm ülke çapında kişi ve kurumlara yönelik dört farklı ihtiyaç temelli hibe kategorisinde 14 açık çağrı yayınlıyor ve Mart 2025'e kadar 200'ün üzerinde projeye fon sağlamayı amaçlıyor.

Genel Bakış 2022

Son iki yılın tüm öne çıkan etkinliklerine baktıktan sonra, Hollanda Başkonsolosluğu Kültür Başmüşaviri İpek Sur van Dijk ile birlikte geleceğe bakmanın zamanı geldi. Sorumuz, buradan nasıl devam edilir?

Fotoğraflar: Serhat E. Aksoy / Tünel Collective

Mevcut belirsiz durumu da göz önüne aldığınızda, önümüzdeki sürecin nasıl olacağını düşünüyorsunuz?

Kültür-sanat alanında büyük bir mücadeleye tanık olduk. Yeni süreçle beraber mikro destek programı ve ArtsMap topluluğu gibi yeni metotlar geliştirdik. Son iki yıldır kurduğumuz sürdürülebilirlik diyaloglarına katkıda bulunmaya devam edeceğiz. CultureCIVIC, Kültür için Alan ve ArtsMap ile birlikte kültür profesyonellerini kapasite geliştirme programlarıyla güçlendirecek ve aynı zamanda kültür politikası hedeflerimiz kapsamındaki projeleri desteklemeye devam edeceğiz.

Bu salgından çıkarımınız ne oldu?

60

Yaratıcılığın ve yaratıcı düşünmenin önemini bir kez daha anladık. Korona, 'inovasyon ve kültür' ya da 'ekonomi ve yaratıcı endüstriler' gibi farklı konuların ve çalışma alanlarının bir araya gelmesine yardımcı oldu. Farklı disiplinlerin sentezlenerek birbirlerinden ilham aldıkları ve birbirlerinden yeni bir şeyler öğrendiği bu ortak süreçlere değer veriyoruz. Kültür-sanatı bu sürecin

merkezinde tutmayı ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda ortak amaçlarımıza ulaşmak için yeni yöntemler keşfetmeye devam etmeyi umuyoruz.

Gelecek yıl için odak noktanız ne olacak?

Geniş bir kültür-sanat anlayışına sahibiz, ama kültürel miras, tasarım, film ve daha fazlasına özel olarak odaklanacağız.

Kültür bölümü olarak bu yıl neler başarmayı umuyorsunuz?

Hollanda Dışişleri Bakanlığı ile birlikte ArtsMap'in erişimini genişletmeyi umuyoruz ve gelecekteki projeler için daha fazla kapasite oluşturmayı, kültür-sanat yoluyla bağlantılar kurmaya devam etmeyi planlıyoruz. Tüm bu konu ve projelerle sürdürülebilirliğin her projenin merkezinde olmasını sağlayacağız.

Arka Plan

Basın ve Kültürel İlişkiler Bölümü

Ne yapıyoruz?

Basın ve Kültürel İlişkiler Bölümü'nün temel görevleri şunlardır:

- 2017-2020 uluslararası kültür politikasının uygulanması
- Hollanda ve Türkiye'deki kültür kurumları arasında bağlantılar kurmak
- Türkiye'de bir kültür ağı oluşturmak
- Kültürel etkinlikler düzenlemek
- Türkiye'deki Hollanda kültürel etkinliklerini desteklemek
- Basın ilişkilerini yürütmek

2021 – 2024 Uluslararası Kültür Politikaları

Kültür-sanat, bireyleri güçlendirir ve toplumu birbirine bağlar. Kültür; kim olduğumuzu, nereden geldiğimizi ve neyi temsil ettiğimizi gösterir. Yabancı ülkelerle kurulan kültürel ortaklıklar ve fikir alışverişleri ilham veriyor, bilgi birikimimizi artırıyor ve yüksek kaliteli kültür ve sanata erişimi kolaylaştırıyor. Uluslararasılaşma yeteneğinin gelişimini destekleyebilir; sergiler, performanslar ve yayınlar Hollandalı sanatçıların ve sanat kurumlarının daha geniş bir kitleye ulaşmasına yardımcı olabilir.

Uluslararası Kültür Politikası, Dışişleri Bakanlığı ile Eğitim, Kültür ve Bilim Bakanlığı'nın ortak sorumluluğundadır. 2021-2024 döneminde uluslararası kültür politikaları için aşağıdaki üç hedefe ve muhtemel sonuçlarına odaklanıyoruz:

- Hollanda kültür sektörü, görünürlük, değişim ve uzun vadeli ortaklıklar yoluyla yurtdışında güçlü bir konuma sahip olacak.
- Hollanda'ya özgü kültürel ifade biçimleri, diğer ülkelerle ikili ilişkileri desteklemek için kullanılacak
- Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmak için kültür sektörünün ve yaratıcı endüstrilerin gücünden yararlanılacak.

2021-2024 Politika Çerçevesi

Türkiye, 2021-2024 dönemi için kültür açısından öncelikli ülkelerden biri. Bu doğrultuda aşağıdaki ilkeler 2021-2024 uluslararası kültür politikası için geçerlidir:

Hollanda kültür sektörü, görünürlük, değişim ve uzun vadeli ortaklıklar yoluyla yurtdışında güçlü bir konuma sahip olacak.

Kültür; karşılıklı anlayış ve güveni teşvik etme adına fırsatlar sağladığından, Hollanda'ya özgü kültürel ifade biçimleri diğer ülkelerle ikili ilişkileri desteklemek için kullanılacak.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmak için kültür sektörünün ve yaratıcı endüstrilerin gücünden yararlanılacak.

Düşünce özgürlüğünün bir unsuru olarak kültürel ifade hakkı, uluslararası alanda tanınmayı ve savunulmayı hak eden bir ilkedir.

Kültürel mirasla ilgili uluslararası iş birliği, Hollanda'da ve yurtdışındaki sosyal sorunların çözümüne katkıda bulunur ve hükümetlerin ortak tarih, değerler ve özgürlükler hakkındaki bilgilerini artırma hedefiyle bağlantılıdır.

Hollanda'nın Türkiye'deki Öncelikleri

Genel olarak sürdürülebilir bağlantılara katkıda bulunmak amacıyla, Ankara Büyükelçiliği ve İstanbul Başkonsolosluğu'nun 2021-2024 dönemi için öncelikleri şunlardır:

○ Hollanda sanat ve kültürünün Türkiye'deki varlığını desteklemek ve Hollanda ve Türkiye'deki sanatçılar, tasarımcılar, uzmanlar ve kültür kuruluşları arasında aşağıdaki başlıklarda iş birliğini teşvik etmek:

Gösteri sanatları (müzik dahil)

Film (festivaller)

Görsel sanatlar (fotoğraf dahil)

Tasarım (tüm disiplinler; mimari ve çevrimiçi kültürel üretimler dahil)

Bu hedef; kültürel etkinliklerin, sanatçıların, bilgi ve uzmanlığın uluslararası alışverişini teşvik ederken, kültürü korumayı ve kültüre erişimi sağlamayı da önceler.

Bu amaç için Sahne Sanatları Fonu ve Hollanda Gösteri Sanatları, Film Fonu, Eye Film Enstitüsü, Hollanda Edebiyat Vakfı, Mondriaan Fonu, DutchCulture ve Hollanda'dan diğer birçok kurum ile yakın iş birliği içerisindeyiz. Bu kurumlar ile birlikte Hollanda ve Türkiye'deki kültür

aktörlerini iki ülkedeki olası olanaklar ve iş birliklerin faydaları hakkında bilgilendiriyoruz.

○ Kültür, sanat ve kültürel miras aracılığıyla bağlantılar kurmak.

Bu şekilde, Hollanda ve Türkiye'deki çeşitli gruplar ve kültürel kurumlar arasındaki diyalog ve fikir alışverişine katkıda bulunmak istiyoruz.

2021-2024 döneminde, yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde kişiler ve kurumlar arasında bağlantı kurmada kültürün sahip olabileceği rolü teşvik etmeye devam ediyoruz. Kültür, yalnızca topluluklar arasında değil, paylaşılan kültürel deneyimler yoluyla ülkeler arasında da karşılıklı anlayış ve güvene katkıda bulunabilir.

Önemli Bilgiler

Başvuru formunuzu projenizin başlangıç tarihinden en az 6 hafta önce teslim etmeniz gerektiğini lütfen unutmayınız.

Daha derin ve uzun vadeli sanatsal/kültürel alışverişi (kapasite geliştirme, çalıştaylar, ustalık sınıfları veya eğitmen eğitimi programları gibi) destekleyen ve/veya birden fazla şehirde programlama (bir tur gibi) içeren projeler değerlendirme sırasında daha yüksek puan alır.

Projenin Hollanda kültürü, kültür enstitüleri ve/veya Hollanda'da merkezli sanatçılarla açık bir bağlantısı olmalıdır. Başvuruya ayrıntılı bir bütçe eklenmeli ve 1000 Avro'nun üzerindeki kalemler açıklanmalıdır.

Başvuru sahibinin, bütçe dahilinde kendine yatırımları da içeren net bir mali kapsam planına sunması önemlidir. Bir proje için alınan hizmet sponsorlukları, mali sponsorluklar ve/veya ekstra fonlar ayrıntılı bütçe içinde açıkça belirtilmelidir.

Hollanda'da, Türkiye'deki ve/veya Türk ortaklarla yürütülen kültürel projeleri desteklemeye yönelik çeşitli fonlar bulunmaktadır. Hollanda Kültürü Kültürel Hareketlilik Finansmanı Rehberi'ni inceleyerek fonlar, misafir programları ve dolaşım programlarına ilişkin bilgiler bulabilirsiniz.

Bu tür fonlar için başvurunuzu (genellikle) projenin başlangıç tarihinden birkaç ay önce teslim etmeniz gerektiğini unutmayınız.

2020 ve 2021'de finansal destek verdiğimiz projeler:

2020:

Opus Amadeus Oda Müziği Festivali, Amatis Piano Trio, 19. Mersin Uluslararası Müzik Festivali, Wishful Singing, 2020 Basklarinet Festivali, 212 Fotoğraf Festivali, Kibele Belgesel Film Festivali Kültürel Miras, Hollanda'da Yarım Yüzyıl, Yeldegirmeni'nde Rubin Hein Trio Caz Festivali, Ankara Manzarası Sanat Atölyeleri, 18. Uluslararası Gezici Filmmor Kadın Filmleri Festivali, Çocukların Küresel Tasarım Maratonu, Bir Masal Binlerce Masal (Grote Ezel), 23. Uluslararası Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali, 24. Uluslararası Ankara Caz Festivali

Karşılaşmalar için Sanat, Dutch Ding a Dong, Küratoryal Hollanda Çağdaş Sanat Sergileri, Sanal Misafir Programı, Through the Window, 17. Gümüşlük Müzik Festivali, Hollanda Saxofoon Octet Çevrim içi Konser, 5. Tasarım Bienali, 6. Uluslararası Marmaris Kısa Film Festivali, Türkiye ve Hollandalı Kuklacılar Kültürel Değişim, VR Günleri, Görüntüler Ülkesinde, Pieter Breughel Çocukların Oyunu, Sirk, Köy Sineması, Latif, Müzikal Köprü, Yaşlı Ozanlar Derneği, Dönüşüm (devam ediyor), Hip Hop Ladies, Amed, Stygmergy Aranıyor, Indoors Out, ArtsMap Lansmanı, Gazhane, Çirkin

Uluslararası Ankara Caz Festivali, Köprüde Buluşmalar, Sinetopya, Gümüşlük Festivali, 212 Fotoğraf, Uluslararası Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali, 2021 Küratoryal Hollanda Çağdaş Sanat Sergileri, Göç Anıtı, 14. İstanbul Belgesel Günleri, İstanbul Caz Festivali, ArtsMap, Fringe Festivali, Meral Polat Trio, Bifed, Mabel Matiz, Tuzak, İzmir Atta, Sınırları Aşmak, Concertgebouw Oda Orkestrası, Ankara Kuklası, Hollanda'da Yarım Yüzyıl, HIVE, Sufibach, 3. İstanbul Uluslararası Deneysel Film Festivali, Tasarım Laboratuvarı, Karakalem, Documentarist 2021, Sound of the Upside, Ik wil een leeuw, Meral Polat Dersim, Bully Bully (Atta Festivali), Fringe Festivali İzmir, Mamak Breughel, Düzce'de Hollanda Günlükleri.

Mikro Destek:
Şişli Çarkı, Indoors Out, 10to40, Çoksesliler, Sef Thissen, Etut Çalışma Oturumu, Kültürlerarası

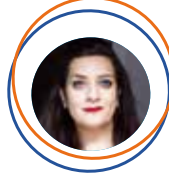
2021:

Protocinema, Hollanda Enstitüsü Türkiye, Şişli Çarkı Hafıza Turu, 25.

Bu kültür raporu, Hollanda Ankara Büyükelçiliği ve İstanbul Başkonsolosluğu kültür ekipleri tarafından hazırlanmıştır. Bizimle IST-PCZ@minbuza.nl adresinden iletişime geçebilirsiniz.

David Naves
Kültür Ataşesi

Ipek M. Sur van Dijk
Kültür Başmüşaviri

Eray Ergeç
Kültür Müşaviri

Soleiman Ghafouri
İkinci Sekreter

Digna Fişekçi van Houte
Kidemli Asistan

2017-2021 yılları arasında Kültür Ataşesi olarak yaptığı değerli çalışmalardan dolayı Quirine van der Hoeven'a teşekkür eder, minnettarlığımızı ifade ederiz.

Editör: Ingrid Woudwijk

İngilizceden Çeviren: Merve Deniz

Grafik Tasarım: Merve Deniz

Editör, çevirmen ya da tasarımcıyla mervedeniz.tr@gmail.com ve ingridwoudwijk@gmail.com e-posta adreslerinden iletişime geçebilirsiniz.

Gezegene, doğaya, insana, hayvanlara ve bitkilere olan saygımızdan ötürü bu kitabı FSC sertifikalı geridönüşümlü kağıttan ürettik.

Hollanda Kraliyeti